

Π Α Λ Η Ε Σ Α Ν Α Μ Ν Η Σ Ε Ι Σ

Ραδιοφωνική έμπομπή διά τήν: 28ην
Μ α ρ τ ι ο υ, 1 9 7 2, ήμέραν
Κ Υ Ρ Ι Α Κ Η Ν και ώραν 20.30

Τήν έμπομπήν παρουσιάζουν ΟΚΩΣΤΑΣ
ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ και ο ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΓΙΑΝΝΟΥ-
ΚΑΚΗΣ. Τραγουδά ή ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ.

168²

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Ακόμη δέν μπήκαμε στόν 'Ιούνιο Γιάγιο μου άγαπητέ και
μās έπεσιέφθηκε ή άθηναίϊνη ζέστη, ή παληά έκεινη κάφα
πού παλάβωνε τούς 'Αθηναίους στά παληά χρόνια.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Γιατί μόνο στά παληά χρόνια ; Και τώρα ή ζέστη δέν τσου-
ρουφλίζει τόν κόσμο ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Ασφαλώς βέβαια. 'Η ζέστη δέν άλλαξε, μά όταν λέω ότι πα-
λάβωνε τούς παληούς άθηναίους, έννοώ ότι τότε οι φουκαρά-
δες οι άθηναίοι, δέν είχανε τά σημερινά μέσα για ν'άντιμε-
τωπίσουν τά κύματα του καύσωνος, όπως τά λέγανε τότε οι
έφημερίδες...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ναί, ναί... τά κύματα του καύσωνος. "Ομως τώρα πού μου τό
λές, αναλογίζομαι ότι τό μεγαλύτερο πρόβλημα του καλοκαι-
ριού για τούς άθηναίους, θά ήτανε ή έλλειψις του νερού.
Δέν μιλάω βέβαια για παγωμένο νερό, γιατί για να υπάρξη
παγωμένο νερό, θά έπρεπε πρωτίστως να υπάρχει νεράκι...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τό όποτον, άπουσίαζε μονίμως από τήν 'Αθήνα. 'Η περίφημη
Δεξαμενή, εκεί όπου είναι και σήμερα ακόμη, στους πρόποδες
του Λυκαβητού, δέν μπορούσε να έξυπηρετήση τήν 'Αθήνα
πού διαρκώς μεγάλωνε σαν πόλις. Και είχε δημιουργηθει τό
έπάγγελμα του νερουλα που έφερνε νερό από τό Μαροτσι με
στάμνες επάνω σε μιά σουστα μ'ένα άλογο.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Έτσι είναι. Πάντα τὰ ἐπαγγέλματα τὰ δημιουργοῦν οἱ ἀνάγκες. Ὑπάρχει σήμερα κανένας πού νά πουλάῃ κανάτια στήν Ἀθήνα; Ἀσφαλῶς σχεδόν κανείς. Τότε ὁμως, ἡ ἔλλειψις τοῦ νεροῦ ὑπεχρέωνε τοὺς ἀθηναίους νά διατηροῦν στά σπίτια τους κιούπια γιά νερό, κανάτια γιά νά ἔχουνε πόσιμο δροσερό νεράκι καί στίς ταράτσες μεγάλα τενεκεδένια τεπόζιτα. Ἐμεῖνο ὁμως πού δέν ξέρω, εἶναι πῶς ἀνέβαινε τό νερό στίς ταράτσες τῶν σπιτιῶν;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Νά στό πῶ αὐτό Γιάγιο. Στά ἀθηναϊνά σπίτια, τό πλυσταριό βρισκότανε πάντα στό φσόγειο, στήν αὐλή. Κι' ἐκεῖ ὑπῆρχε ἡ ἀντλία τοῦ σπιτιοῦ, ἡ τρόμπα πού εἶχε προορισμό ν' ἀνεβάσῃ τό νερό ἕως τό τεπόζιτο πού βρισκότανε στήν ταράτσα. Μόλις ὁ ὑπάλληλος τοῦ Δήμου, ὁ νεροκράτης, ὁ περίφημος νεροκράτης ἄνοιγε τό νερό στόν δρόμο μέ τό μεγάλο του σιδερένιο κλειδί, κάθε οἰκογένεια τῆς γειτονιάς ἀναστατωνότανε: Τό νερό... ἦρθε τό νερό... Παιδιά, στήν τρόμπα...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Ἐτρεχε λοιπόν ὅλη ἡ οἰκογένεια στό πλυσταριό νά τρομπάρῃ...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ἐτρεχε ἡ οἰκογένεια, γιατί ἂν δέν ἔτρεχε, δέν θά ἔτρεχε ὕστερα τό νερό. Καί ἄρχιζε τό ντούκου-ντούκου, ντούκου-ντούκου τῆς ἀντλίας... Ἡ μητέρα, τὰ παιδιά, ἡ ὑπηρετριά ἂν ὑπῆρχε, κανένας ἐθελοντής λουστράκιος ἀπό τήν γειτονιά, ἀρχίζανε τό κρουαστικό ἐκεῖνο ντούκου-ντούκου, ντούκου-ντούκου, γιά ν' ἀνεβῆ τό νερό στό τεπόζιτο τῆς ταράτσας... Καί στό ἀναμεταξύ, ἔξω στόν δρόμο, γινότανε ἄλλο δράμα...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Δράμα; Δηλαδή;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ὅλα τὰ σπίτια Γιάγιο μου δέν εἶχανε ἀντλίες καί τεπόζιτα. Ὑπῆρχαν καί φτωχόσπιτα πού δέν διαθέτανε τέτοια πολυτέλεια. Δ'αὐτά τὰ σπίτια, ὑπῆρχαν τενεκέδες, στάμνες καί κανάτια. Σέ κάθε γειτονιά, ὑπῆρχε καί μιά δημοτικὴ βρύση καί ὅταν

ὁ νεροκράτης ἄνοιγε τό νερό, ὅλες οἱ γυναῖκες τῆς γειτονίας τρέχανε στήν δημοτική βρύση τοῦ δρόμου, μέ τενεκέδες, στάμνες, κανάτια καί κατσαρόλες γιά νά πάρουνε νερό.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καί φαντάζομαι ὅτι ἐκεῖ θά γινόντουσαν οἱ περίφημοι γυναικοκαυγάδες τῆς βρύσης πού ἔχουν μείνει ὀνομαστοί στήν παλιά Ἀθήνα κι' ἂν θέλης νά προσθέσω κι' ἐγώ κάτι, σ' αὐτήν τήν ἔλλειψι τοῦ νεροῦ τῆς παλιᾶς ἐποχῆς, χρωστᾶμε κι' ἕνα παλαιό λαϊκό τραγουδί. Πάρε με Ἀνδριάνα μου, νά σέ βοηθῶ στήν πλύσι- καί νά σοῦ κουβαλῶ νερό, ἀπ' τό Βατραχονῆσι... Δέν συμφωνεῖς ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Συμφωνῶ γιατί ξέρω καί τήν ἱστορία τῆς Ἀνδριάνας.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Πραγματική ἱστορία ; Δηλαδή αὐτή ἡ Ἀνδριάνα τοῦ τραγουδιοῦ ἦτανε πρόσωπο ὑπαριτό ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὑπαριτό καί ζωντανό, γύρω στά 1880 . Ἦτανε μιᾶ πολύ ὀμορφη κοπέλλα πού πήγαινε στά ~~οἶ~~ σπίτια καί ἔπλενε, ἔβαζε μπουγάδες δηλαδή. Δέν ὑπῆρχε ἄνθρωπος πού νά ἔμενε ἀσυγκίνητος μπροστά στήν ὀμορφιά της καί τόσο, ὥστε ὁ παλιός ἀθηναῖος τραγουδιστής ἤθελε νά ὑποστῆ τήν θυσία νά τῆς κουβαλᾷ νερό ἀπό τό Βατραχονῆσι.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τό Βατραχονῆσι ἦτανε μιᾶ συνοικία τῆς Ἀθήνας κοντά στό Στάδιο. Κι' ἐκεῖ ὑπῆρχε νερό ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὑπῆρχε μιᾶ μικρή δεξαμενή, μιᾶ γοῦρνα νά ποῦμε ὅπου οἱ περίοικοι μαζεύανε τό νερό τοῦ Ἰλισσοῦ. Ἡ Ἀνδριάνα τοῦ τραγουδιοῦ κατοικοῦσε στήν συνοικία Μέτς καί ὁ ἐρωτευμένος ἀθηναῖος τῆς τραγουδοῦσε νά τῆς κουβαλᾷ νερό. Αὐτή ἡ Ἀνδριάνα εἶχε μεγάλη ἐρωτική δρᾶσι στήν Ἀθήνα. Δεινάδες, ἐκατητάδες τήν εἶχανε ἐρωτευθεῖ, ἀκόμη κι' ἕνας ὑπουργός τότε. Ἡ Ἀνδριάνα δέν φαινότανε δύσκολη στήν διανομή τῶν θελητήρων της καί φαίνεται ὅτι κάποιος τήν ἔπεισε νά φύγη μαζί του στήν Ἀλεξάνδρεια στήν Αἴγυπτο ὅπου παρά λίγο νά βρῆ τήν τύχη της ἡ Ἀνδριάνα.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Γιατί παρά λίγο ; Δέν βρῆμε τήν τύχη της ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τήν τύχη της τήν βρήκε, μά τήν ἔχασε καί μάλιστα βγήκε καί ζημιωμένη ἀπ' αὐτήν τήν περιπέτεια.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Νομίζω ὅτι τήν θυμάμαι αὐτήν τήν ἱστορία, γιατί μου τήν ἔχεις κάποτε διηγηθεῖ. Τήν ἀγάπησε τήν Ἀνδριάνα στήν Ἀλεξάνδρεια ἕνας πλούσιος αἰγύπτιος μπέης καί τήν κράτησε στό χαρέμι του... Μά ἡ πονηρή Ἀνδριάνα τόν ἀπάτησε καί ὁ ἔρωτευμένος μπέης, τήν παραμόρφωσε μ' ἕνα ξυράφι στό πρόσωπο. Ἔτσι λοιπόν ἀσχήμενε ἡ δροσερή Ἀνδριάνα καί δέν ἔμεινε παρά τό λαϊκό της τραγοῦδι γιά νά μᾶς θυμίξη ὅτι κάποτε ξετρέλλανε κόσμο καί ντουνιά.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὁχι μονάχα αὐτό, μά καί γιά νά μᾶς μαθαίνη στούς μεταγενεστέρους ὅτι στό Βατραχονήσι, ὑπῆρχε νερό τό ὅποσον ὅμως δέν ἦτανε πόσιμο, κάθε αλλο μάλιστα καί τό χρησιμοποιούσανε μόνο γιά μπουγάδες καί γιά τά σφουγγαρίσματα τῶν σπιτιῶν.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ἡ ἔλλειψις ὅμως τοῦ νεροῦ στήν παλιάν Ἀθήνα, δέν λιγόστευε τό κέφι τῶν Ἀθηναίων νά γυρίζουνε τίς νύχτες στούς δρόμους καί νά τραγουδᾶνε. Κι ἕνα ἀπό τά ὁμορφα τραγοῦδια τῆς ἐποχῆς, ἦτανε τό " Δέν τό ἄπιζα, δέν τό ἄπιζα ποτέ... πού θά μᾶς τό θυμίση τώρα ἡ Κλειώ... Παρά λίγο νά πῶ ἡ Ἀνδριάνα !...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δέν θά ἔκανες μεγάλο λάθος γιατί ἡ φωνή τῆς Κλειῶς εἶναι τόσο δροσερή, ὅσο δροσερό ἦτανε καί τό νερό πού κουβαλούσανε τῆς Ἀνδριάνας.

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Δέν τό ἄπιζα, δέν τό ἄπιζα ποτέ...
Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί τώρα ξαναγυρίζομε στήν ἔλλειψι τοῦ νεροῦ στήν Ἀθήνα. Φαντάζομαι ὅτι θά ἦτανε δύσκι ολη ἡ ἀντιμετώπισις ^{ἐν} ἐνός τέτοιου ζωτικοῦ προβλήματος γιά τήν πρωτεύουσα πού ὅσο πήγαινε καί ἐπεπτευνότανε καί μεγάλωνε. Πῶς τό ἀντιμετώπισανε ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Εχομε πολλές μαρτυρίες γι' αυτό τό ζήτημα, μά ένα από τά κυριώτερα ντοκουμέντα μᾶς τό δίνει ένας γερμανός περιηγητής πού ἔφθασε στήν Ἀθήνα στά 1835, ένα χρόνο μετά τήν ἀμακίηρι τῆς πόλεως σέ πρωτεύουσα. Καί γράφει ὁ γερμανός περιηγητής "Αὐντενχόβεν : Τό πόσιμο νερό διωχετεύετο στάς Ἀθήνας μέ ένα ἀρχαίο ὑδραγωγείο ἀπό τήν Κηφισιά. Ἐπίσης αὐτοῦ υπάρχουν ἀκόμη μέσα στήν πόλι, πολλά πηγάδια καί στέρνες ἀπό τήν ἀρχαία ἐποχή...

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Τό ἀρχαίο ὑδραγωγείο τοῦ Ἀδριανοῦ τί εἶχε γίνει ;
 ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἐπί Τουρκοκρατίας τό εἶχανε σχεδόν ἀχρηστεύσει οἱ Τοῦρκοι. Ὅπου βρῖσκανε νά περνᾷ παροχέτευσις τοῦ ὑδραγωγείου, ἀνοίγανε τρύπα καί παίρνανε νερό νά ποτίζουν τ'ἀμπέλια τους καί τά μπουστάνια

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Κι' ἔτσι ἡ Ἀθήνα δέν εἶχε νερό νά πιῇ καί εἶχε δημιουργηθεῖ τό ἐπάγγελμα τοῦ νερουλά, πού ἔφερνε νερό ἀπό τό Μαρούσι καί τό Χαλάνδρι

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί παράλληλα μέ τό ἐπάγγελμα τοῦ νερουλά, εἶχε δημιουργηθεῖ καί τό ἐπάγγελμα τοῦ κανατά. Τά καλύτερα κανάτια, φημισμένα μάλιστα γιατί κάνανε τό νερό δροσερό, τά ἔφερναν ἀπό τήν Αἴγινα.

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Ὅμως φτιάνανε καί στήν Ἀθήνα κανάτια καί στάμνες.
 ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὁλοκληρῆ συνοικία, ἔξω ἀπό τήν παλιά Ἀθήνα, ἦτανε ἀπασχολημένη μέ τήν κατασκευή κανατιῶν καί πιθαριῶν, ἀφοῦ καί σήμερα ἀκόμη τήν ἀποκαλοῦμε : Π ι θ α ρ ἄ δ ι κ α .

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Τά Πιαθαράδια, μάλιστα. Ὅστε στούς κανατάδες ὀφείλει τήν ὀνομασία της αὐτή ἡ συνοικία. Καί ὅπως ἡ παραδοσις διέσωσε τό ὄνομα τῆς Ἀνδριάνας ἀπό τήν ἔλλειψι τοῦ νεροῦ, τό ἐπάγγελμα τοῦ κανατά, διέσωσε ἄλλο ένα ὄνομα τοῦ Μπαρμπα Γιάννη τοῦ κανατά.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ ... ΒΛΕΠΕΙΣ ΛΟΙΠΟΝ ΓΙΆΓΚΟ, ΠΌΣΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΉ ΉΤΑΝΕ Η ΛΕΙΨΥΔΡΊΑ
ΣΤΉΝ 'ΑΘΉΝΑ, ΨΣΤΕ ΝΆ ΔΙΑΣΨΨΗ ΣΆΝ ΘΡΨΛΟΥΣ ΔΥΨ ΨΝΨΜΑΤΑ ΠΨΨ ΕΊ-
ΧΑΝΕ ΣΧΉΣΙ ΜΉ ΑΨΤΉΝ.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ ... ΑΨΤΨ ΉΣΦΑΛΨΣ ΕΊΝΑΙ ΉΝΔΕΙΨΤΙΨΨ.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Στο Ροδακινό σ'άντάμωσα - στήν βρύση του σε είδα
στο Ροδακινό μ'έπότισε - ή μαύρη σου κοτσίδα...

Στήν βρύση έκει του Ροδακίου - φουντώνουνε οί τρέλλες
πιό δροσερές κι'άπ'τό νερό - μου φαίνονται οί κοπέλλες.

Καί αύτή ή περιώνυμη βρύση του Ροδακίου, που όφείλει τό όνο-
μά της έραγε :

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δυό θεωρίες υπάρχουν. 'Η μία είναι ότι αύτή ή βρύση άνήκε
σε μία παλιά άθηναϊκή οίκογένεια του Ροδάκη, βρύση του Ροδα-
κίου - μά ή δεύτερη φαίνεται επικρατέστερη. Κάποιος μυλωνάς
είχε βάσει έκει ένα τροχό, μία ~~ροδάκη~~ ρόδα που έγύριζε για
νά τραβά με κουβάδες τό νερό της περίφημης Πουμπουνίστρας
πού περνούσε άπ'έκει.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ 'Ασφαλώς όμως θά υπήρχαν και άλλες όνομαστές βρύσες στήν
'Αθήνα.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πολλές. Πιό γνωστή και όνομαστή άπ'όλες, ήτανε ή βρύση του
Βορηά, γνωστή άπό τήν άρχαιότητα ως κρήνη του Βορέως. Αύτή
βρισκότανε προς τό θέρμα της όδου 'Αθηνάς, όπου ήτανε έλλοτε
ή Σχολή Καραμάνου. Καί μάλιστα, ήτανε τόσο όνομαστή ώστε τό
δίστιχο της 'Ανδριάνας, ήτανε στήν πραγματικότητα ως έξής :

Πάρε με 'Ανδριάνα μου - νά σε βοηθώ στήν πλύση
και νά σου κουβαλώ νερό - άπ'του βορηά τήν βρύση...

'Αργότερα θά έγινε ή παραλλαγή : 'Απ'τό Βατραχονήσι.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ 'Ο τραγουδιστής θά κατοικούσε στο Βατραχονήσι και ήθελε ν'α-
ποθανατίση τό όνομα της συνοικίας του. "Όμως δέν νομίζεις
ότι πρέπει νά θυμηθούμε και πανένα τραγουδι : 'Η κλειώ ές
διαλέξη ένα τραγουδι μόνη της.

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Χαρά της πρώτης μου ζωής

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ "Ας ξαναγυρίσωμε στις βρύσες.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Προτιμώ νά ξαναγυρίσωμε στον 'Ιλισσό.

- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Στόν 'Ιλισσό ; Αύτός είπαμε πώς ήτανε ξεροπόταμος.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ήτανε, νά. "Όμως έχομε ένα ντοκουμέντο καί μέ υπογραφή πολύ σεβαστή του γάλλου Σατωμπριάν, του Σατωβριάνδου πού ήρθε στήν 'Αθήνα επί Τουρκοκρατίας, στά 1806, δεκαπέντε χρόνια πρίν από τήν 'Επανάστασι του 21 καί γράφει ότι καί τότε βρήκε τόν 'Ιλισσό ξερό, γεμάτο ήμμο καί πέτρες. "Όμως αφηγείται ό Σατωμπριάν στό 'Οδοιπορικό του, ήμα σιάφη κανείς λίγο τήν ήμμο, αναβλύζει δροσερόν ύδωρ...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Σοβαρά ; Καί τί σημαίνει αυτό ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ότι οί Τουρκοί τής 'Αθήνας στά 1800 πετούσαν στήν κοίτη του 'Ιλισσοϋ χώματα, πέτρες καί σκουπίδια καί σιγά σιγά έναλύφταν τό λιγιστό του νεράκι. Καί γιά νά ξαναγυρίσωμε στίς βρύσες, τήν βρύση πού λέγαμε πρίν από λίγο, τήν Βρύση του Βορηά στήν όδόν 'Αθηνάς, τήν θυμάμαι κι'εγώ απόδη σαράντα χρόνια πρίν, γιατί ένετ σταθμεύανε κάρρα καί μέ ήλογα πού τά ποτίζανε ένετ οί άραμπατζήδες.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί τώρα θά σέ εκπλήξω : 'Η βρύση του Σιναΐτη πού βρισκότανε ; 'Η βρύση του Σιναΐτη...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ελα παημένε Γιάννη, δίπλα στήν έκκλησία τής 'Αγίας Αίκατερίνης στήν Πλάνα. Καί ξέρεις γιατί λεγότανε βρύση του Σιναΐτη;
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Κι'αυτό τό ξέρω. Τήν είχε φτιάξει ένας καλόγερος πού είχε έρθει στήν 'Αθήνα από τό ύρος Σινά καί τόν ξέρανε οί άθηναίοι : 'Ο Σιναΐτης.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Άλλη μιá βρύση, μαρμαρένια αυτή πού τήν θυμάμαι επίσης πολύ καλά, γιατί ύπήρχε λίγα χρόνια πρίν, ήτανε στήν όδόν Σόλωνος, πίσω από τό παλαιό Δημοτικό Νοσοκομείο, πού τώρα γίνεται Πνευματικό Κέντρο του Δήμου 'Αθηναίων.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Όμως μέ όλες αυτές τίς βρύσες, ή έλλειψις του νεροϋ ήτανε τραγική στήν 'Αθήνα.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Όποιος ήθελε νά πιΐση σπιτι, άρχιζε από τούς πηγαδάδες.

- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τούς πηγαδάδες ; 'Εργάτες δηλαδή πού άνοιγαν πηγάδια ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ναι. Σ' ένα μικρό καφενέτο τής όδου Θεμιστοκλέους, μαζευόντουσαν οί πηγαδοποιοί, όπως έκαλοϋντο πιά επίσημα. "Οποιος λοιπόν λογάριάζε να κτίση σπέτι, καλοϋσε ένα πηγαδοποιό να τον συμβουλευθῆ αν θα βρισκε νερό εκεί πού εΐχε τό οικόπεδό του. Καί μπορώ να σου πώ, ότι τότε, χωρίς τίς σύγχρονες γεωτρήσεις, μερικοί πηγαδάδες ήτανε άσσοι στίς προβλέψεις τους. Λέγανε μέ θετικότητα : Στα έφτά μέτρα θα βρούμε νερό...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Κι' έτσι άνοιγε πρώτα τό πηγάδι ό άθηναίος και ύστερα άρχιζε να κτίζει.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί φτάνομε σ' ένα μεγάλο σταθμό στήν 'Ιστορία τής 'Αθήνας.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Δηλαδή ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Στο έτος 1855, έδω κι' ένατόν εξήντα έπτά χρόνια. Δήμαρχος στήν 'Αθήνα ό Κωνσταντίνος Γαλάτης. Τό ύνομά του έχει μένει άγνωστο έ νω θα έπρεπε να τιμῆται ιδιαίτερα.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μά τί έκανε ό Κωνσταντίνος Γαλάτης ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Εΐναι ό πρώτος δήμαρχος πού καταβρέχει τήν σιόνη τών δρόμων μέ νερό.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Σ π α !...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μάλιστα. Φαντάζεσαι τί σιόνη θα εΐχανε οί δρόμοι τής 'Αθήνας τό καλοκαίρι ; Χωματόδρομοι ήτανε όλοι και νεράκι γιόδι. Μά και να εΐχανε νερό πώς θα καταβρεχόντουσαν οί δρόμοι ; "Ομως ό δήμαρχος Γαλάτης σιέφθηκε να φορτώση σ' ένα κάρρο ένα βαρέλι, να τοϋ προσθέση στό πίσω μέρος ένα ήμισυλιικό σωλήνα μέ τρύπες και να φτιάξη έτσι ένα κινούμενο ποτιστήρι.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Φαντάζομαι τί άλλαλαγμός θα έγινε στήν 'Αθήνα τοϋ 1855 μέ τον νεωτερισμό τοϋ Γαλάτη...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δέν φαντάζεσαι τίποτε, γιατί όπου περνούσε τό βαρελοφόρο αυτό κάρρο, τρέχανε πίσω του τά ξυπόλητα παιδιά τών δρόμων για να πλένουνε τά πόδια τους και για να πίνουνε νερό

- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καλά ή έμπνευσις του Γαλάτη για τό βυτιοφόρο κάρρο, καλά καί ό ήμικυκλικός σωλήνες μέ τό ποτιστήρι, ένα μόνο δέν μου εξήγησες : Τό νερό που τό βρήκε ό Γαλάτης για νά καταβρέχη τούς δρόμους ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πρώτα βρήκε τό νερό καί ύστερα ήρχισε τό κατάβρεγμα.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μά που τό βρήκε τόσο νερό ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ήτανε γνωστόν ότι στό Χαλάντρι, υπήρχε ένα μέρος του παλαιού ύδραγωγείου του 'Αδριανού, σκεπασμένο μέ χώματα καί πέτρες. Αυτό τό ύδραγωγείο τό καθάρισε ό Γαλάτης καί... άνευάλυφε ύδωρ. "Ίσως νά μήν ήτανε πόσιμο, μά για τήν καθαριότητα των δρόμων, φαινότανε πολύ κατάλληλο.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Ας κάνωμε μιá μικρή διακοπή έδώ, για νά πανηγυρίσωμε τό γεγονός μ' ένα τραγουδι. 'Η κλειώ θα μάς θυμίση τήν ωραιότατη μελωδία του Ροδίου : 'Απ' των άγγέλων τά στόματα...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δέχομαι τήν διακοπή για χατήρι της Κλειώς.
- ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (με συνοδεία πιάνου) 'Απ' των άγγέλων τά στόματα
Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί ξαναγυρίζωμε στό κατάβρεγμα των δρόμων, που είχε καί δυσάρεστα έπακόλουθα, γιατί από τούς είκοσι περίπου χιλιάδες κατοίκους της 'Αθήνας, κάπου τέσσερις ή πένετ χιλιάδες πέφτουν άρρωστι μέ έντερικά βαρ υτάτης μορφής.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Θα πίνανε άπ' έκείνο τό νερό.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τρέχανε πίσω από τό βαρελοφόρο κάρρο μέ κανάτια νά πάρουνε νερό. Καί νά σκεφτής ότι αυτά γινόντουσαν στά 1855, δηλαδή μόλις πέντε χρόνια ~~αλλά~~ μετά από τήν επιδημία της χολέρας του 1850 που είχε τσακίσει καί δεκατίσει τήν 'Αθήνα. 'Ο δημοτικός άστυνόμος, βάζει κλητήρες άστυνομικούς, νά παρακολουθούν τό κάρρο για νά μήν πίνουν άπ' αυτό οι πολίτες, μά δέν βαρειέσαι... οι πολίτες βρίσκανε τρόπο νά γεμίσουν ένα κανάτι

- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μέ άλλα λόγια ήτανε τραγιμή ή κατάστασις στήν 'Αθήνα.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Επεινοι πού τραβούσανε τά περισσότερα βάσανα, ήτανε τά γιαρ σόνισ τών καφενείων, τό καλονατρι. Ψτ... παιδί μου, φέρε μου ένα ποτήρι νερό...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Σως έφερα κύρ ιε δυό ποτήρια μέχρι τώρα.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Θέλω κι ' άλλο διψάω...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Δέν έχει. Τό άφεντικό ειπε, από δυό ποτήρια κάθε πελάτης, δυό ποτήρια στόν καφέ.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ετσι ειναί ; Τότε φέρε μου κι ' άλλον καφέ...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί ο εχότανε ο διψασμένος άθηναϊος, νά πιη και δεύτερο καφέ για νά έχη δικαίωμα σέ άλλα δυό ποτήρια νερό. Τό νερό τού καφενείου τουλάχιστον θά ήτανε καθαρό.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μά για αυτό γινότανε ο καυγάς. Κάθε καφενεϊτο έπαιρνε τήν ήμερα εικοσι τριάντα στάμνες νερό ' Αμαρουσίου κι ' έτσι μονάχα μποροϋσε ν' ανταποκριθη στις αξιώσεις τής πελατείας του. Καί ειναί καταπληκτικό τό γεγονός ότι πολλοί πελάτες, δέν πίνανε τό νερό, όταν δέν διψούσανε, μά τό άδειάζανε σ' ένα σταμνάκι πού κουβαλούσανε μαζί τους, για νά τό πώνε στό σπίτι τους.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μοϋ λέγανε ότι στά πανηγύρια πού γινόντουσαν στις εορτές του ' Αγίου Παντελεήμονα, του ' Αγίου Νικολάου στά Πευκάκια ή τής ' Αγίας Μαρίας στό Θησεϊον, ή καλύτερη δουλειά τών μικροπωλητών ήτανε δυό στάμνες νερό κι ' ένα δυό ποτήρια : Δουκουμάκι και νερά, μία πεντάρα και τά δυό...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κι ' όμως μ' όλα τους αυτά τά βάσανα Γιάγιο, οι παλαιοί άθηναϊοι ήτανε πάντοτε κερδοί και ειχανε τό τραγοϋδι έτοιμο στά χείλη τους...
- ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία μουσική) ' Από τά πολλά πού μου ' χεις ήρωμένα - δέν σέ θελω πιά, δέν σέ θέλω πιά...